

Tutkimuslaitokset, yliopistot ja ammattikorkeakoulut
Tutkimus- ja taloushallinto

Tekesin julkisen tutkimuksen rahoitus 2015

1. Tutkimusrahoitushauista

Tekesin tutkimushaut avataan suunnitellulla aikataululla 2016. Hauissa olevan rahoituksen määrä kuitenkin pienentyy merkittävästi aikaisempien vuosien tutkimusrahoitustasoon verrattuna. Asiasta on kerrottu Tekesin verkkosivuilla tutkimusrahoitusta koskevassa uutisessa.

<http://www.tekes.fi/nyt/uutiset-2015/tekesin-tutkimusrahoitus-vuonna-2016/>

EAKR-rahoituksesta ei avata omia hakuja, vaan EAKR on käytettävissä mahdollisena rahoitusinstrumenttina Tekesin tutkimusrahoitushauissa. Hakija täyttää Tekesin verkkoasioinnissa normaalin tutkimushakemuksen. Jos Tekes arvioi, että EAKR -rahoitus soveltuisi ko. projektiin, hakijaan otetaan yhteyttä. Jos hakija on kiinnostunut EAKR -rahoituksesta, hakijan on toimitettava tarvittavat lisätiedot ja päivitykset projektisuunnitelmaan, kustannusarvioon ja rahoitussuunnitelmaan Tekesin ohjeiden mukaisesti.

2. Rakennerahastokausi 2014 – 2020

2.1 Sähköinen asiointi EAKR -projekteissa

Uudella ohjelmakaudella on käytössä täysin sähköinen asiointi. Projektimuutoshakemuksia, maksatuksia tai raportteja voidaan toimittaa Tekesiin ainoastaan verkkoasioinnin kautta. Postitse, sähköpostitse tai turvapostin kautta tulleet dokumentit palautetaan lähettäjälle.

Ennen kuin sähköinen asiointi saadaan Tekesissä täysimääräisesti käyttöön, on huomattava seuraavaa

- Vuonna 2015 tehtyjen *rahoituspäätösten hyväksymisilmoitukset* on vielä toistaiseksi mahdollista toimittaa Tekesiin sähköpostitse. Vuoden 2016 alusta lukien myös rahoituspäätösten hyväksymisilmoitukset toimitetaan Tekesiin verkkoasioinnissa.
- *Projektimuutos -toiminto* valmistuu verkkoasiointiin syksyn 2015 aikana, minkä jälkeen projektimuutokset tulee toimittaa verkkoasioinnin kautta. Mikäli on ehdottoman tärkeää saada projektimuutos vireille ennen ko. toiminnon valmistumista, muutoshakemuksen voi lähettää verkkoasioinnista avaamalla projektille ylimääräisen raportin ja liittämällä muutoshakemuksen raportin liitteeksi.

2.2 Kustannusraportit EAKR -projekteissa

Ensimmäiset uuden rakennerahastokauden kustannusraportit voidaan toimittaa Tekesiin tammikuussa 2016. Siihen mennessä rahoitusta saaneiden tutkimusorganisaatioiden on pitänyt esittää Tekesille uuden rakennerahastokauden mukaiset kustannuskertoimet (katso kohta 3.)

Rahoitushakemuksissa, jotka laitetaan vireille ennen kuin ao. organisaatioissa on ehditty ottaa tukikelpoisuussäännösten muutokset huomioon, voidaan laatia alustava kustannusarvio käyttämällä Tekesin ao. organisaatiolle hyväksymiä ajantasaisia kustannuskertoimia. Rakennerahastokelpoiset tarkistettavat kustannuskertoimet tulee kuitenkin hyväksyttäväksi Tekesissä viimeistään ensimmäisen maksatuksen yhteydessä.

Mikäli kustannuskertoimet ovat muuttuneet rahoituspäätöksessä alustavasti hyväksytyistä kertomista, rahoituksen saajan pitää toimittaa verkkoasioinnissa kustannusarvion muutoshakemus maksatushakemuksen liitteenä.

2.3. Loma-ajan palkkojen ja lomarahojen tukikelpoisuudesta EAKR-projekteissa

Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut 28.5.2015 rahoitusta välittävälle viranomaisille hallintoviranomaisen ohjeen lomapalkkavarausten hyväksymisestä ja tukikelpoisuudesta maksatuspäätöksissä.

Ministeriön mukaan Euroopan tilintarkastustuomioistuin on maaliskuussa 2015 tekemässään tarkastuksessa kiinnittänyt huomiota lomapalkkavarausten korvaamiseen maksatuspäätöksissä ja todennut varauksena esitetyt lomapalkat ja -rahat tukikelvottomiksi, koska ne eivät täytä EU:n ja kansallisen lainsäädännön vaatimusta siitä, että kustannusten tulee olla tuensaajan tosiasiallisesti maksamia. Tuomioistuimen alustavan raportin perusteella hallintoviranomainen on ohjeistanut, että varauksena esitetyt lomapalkkoja tai -rahoja ei tule toistaiseksi hyväksyä maksatuspäätöksissä.

On mahdollista, että tulkintaan tulee vielä muutos. Ministeriö selvittää asiaa. Kun tuomioistuimen lopullinen kanta selviää, Tekes arvioi omalta osaltaan, onko kannanotolla vaikutuksia kokonaiskustannusten raportoinnissa käytettävien henkilösivukustannuskertoimien laskentaan. Tekes tiedottaa asiasta heti, kun lopullinen kanta on selvillä.

2.4. Tarkastusraportti julkisen tutkimuksen EAKR-projekteissa

Lopputilityksen yhteydessä rahoituksen saajan on toimitettava projektia koskeva tilintarkastajan laatima määrämuotoinen tarkastusraportti. Vaatimus koskee myös valtion budjettitalouden virastoja ja laitoksia, silloin kun ne ovat saaneet EAKR -rahoitusta. Tarkastusraportin pohja löytyy syksyllä 2015 [Tekesin verkkosivuilta](#).

Lisätietoja tilintarkastusraportista antaa maksatuspalvelujohtaja Anne Kleemola, [anne.kleemola\(at\)tekes.fi](mailto:anne.kleemola@tekes.fi).

3. Kustannuskertoimien vahvistaminen Tekesin tutkimusrahoituksessa

Tekesin tutkimusrahoituksessa on käytössä kokonaiskustannusten raportointiin perustuva rahoitus, ns. kokonaiskustannusmalli. Tämä koskee myös Tekesin

rahoittamia EAKR -tutkimusprojekteja rakennerahastokaudella 2014 – 2020¹. Kokonaiskustannusmallissa rahoituksen saaja vahvistaa Tekesille vuosittain välillisten kustannusten kertoimet.

Rahoittajana Tekesin pitää varmistua kustannuskertoimien oikeellisuudesta. Tämän ohjeistuksen tarkoituksena on tarkentaa kustannuskertoimien taustalla olevien laskelmien oikeellisuutta ja todentamista. Ohje koskee sekä Tekesin normaalia tutkimusrahoitusta että Tekesin myöntämää rakennerahastorahoitusta.

Kustannuskertoimien laskennassa on otettava huomioon seuraavat asiat.

1. Aiheuttamisperiaatteen toteutuminen

Rakennerahastoprojekteja koskevassa tukikelpoisuusasetuksessa (358/2014) on säädetty, että

Kohdentamisen perusteista on hakemisen yhteydessä esitettävä perusteltu selvitys. Selvityksestä on käytävä selkeästi ilmi sekä hankkeen että tuensaajan muun, ei hanketoimintaan liittyvän toiminnan kustannukset. (25§)

Tekes tulkitsee tukikelpoisuusasetusta siten, että **rahoituksen saajan tulee selvittää välillisten kustannusten jakautuminen organisaation kaikkien tulosalueiden/ydintoimintojen (jäljempänä ydintoiminto) kesken**. Ei riitä, että rahoittajaa varten lasketaan ainoastaan rahoitettavasta toiminnasta (esimerkiksi tutkimus) aiheutuneet välilliset kustannukset ja niiden perusteella lasketut kustannuskertoimet. Säännöksen tarkoituksena on ollut varmistaa, että kaikkea toimintaa palvelevat yhteiset kustannukset ja tukitoiminnot on kohdennettu organisaation eri ydintoimintojen kesken perustellulla ja tasapuolisella tavalla. **Tämä periaate koskee myös Tekesin normaalia tutkimusrahoitusta.**

Kustannuslaskennan lähtökohtana on organisaation normaalit kirjanpito- ja laskentakäytännöt. Tekes ei ohjeista kustannuslaskentaa. Tekes kuitenkin edellyttää, että esitettävät laskelmat perustuvat oikeisiin ja riittäviin tietoihin ja että niiden laadinnassa on noudatettu hyvän laskentatoimen periaatteita.

Lisätietoja kokonaiskustannusmallin filosofiasta on saatavissa mm. seuraavista julkaisuista

- Valtiovarainministeriö: [Kokonaiskustannusten laskenta ja niihin perustuva rahoitus VN 9/2007](#).
- Yhtenäiseen kokonaiskustannusmalliin, [STREAM -työryhmän raportti Suomen Akatemia 2011](#)
- [Kustannuslaskennan kehittämien \(KUKE\) -loppuraportti](#), Valtiokonttori 2014

2. Tukikelvottomat kustannukset

Kustannuskertoimien laskentaan ei saa sisällyttää sellaisia kustannuseriä, jotka on säädetty tukikelvottomiksi.

Rakennerahastorahoitusta koskevassa kansallisessa *tukikelpoisuusasetuksessa* (358/2014) on säädetty joidenkin kustannuserien tukikelvottomuudesta. Näitä

¹ Tekesin tutkimusrahoituksessa (EAKR) käytettävä kustannusten raportointimalli perustuu tukikelpoisuusasetuksen 7 § 2 mom. 3-kohdan tarkoittamaan tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin ([Valtioneuvoston asetus rakennerahastoista osarahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta 358/2014](#)).

kustannuseriä ei voida raportoida projektin välittöminä kustannuksina eikä niitä voida myöskään sisällyttää projektin välillisiin kustannuksiin (HSK- ja YK-kerroin). Tällaisia kustannuseriä ovat

- 16 §: tulospalkkiot, luontoisedut, bonukset
- 19 §: osamaksukaupalla hankitun omaisuuden vakuutus-, korjaus- ja huoltokustannukset
- 20 §: pitkäaikaisesta vuokraamisesta aiheutuvat hallinto-, rahoitus-, vakuutus-, korjaus-, huoltokustannukset sekä muut vastaavat kustannukset
- 21 §: käytettynä hankittujen koneiden ja laitteiden hankintahinta, johon on saatu viiden hankintaa edeltäneen vuoden aikana julkista tukea
- 22 §: hankkeesta aiheutuneet viivästys- ja muut korkokulut, tilitapahtumista perittävät palvelumaksut, valuutanvaihtopalkkiot, kurssitappiot sekä muut yksinomaan rahoitukseen liittyvät kustannukset
- 22 §: sakot, pysäköintivirhemaksut, rikemaksut sekä muut lakiin perustuvat taloudelliset seuraamukset ja oikeudenkäyntikulut
- 23 §: työterveysmaksut, johon työnantaja on saanut tai on oikeutettu saamaan työterveyshuollon järjestämisestä korvausta muualta
- 26 §: kiinteistön ja käyttöomaisuuden poistot, jos poistojen kohteena olevan omaisuuden hankintaan on saatu julkista tukea

Lisätietoa em. kustannuserien tukikelvottomuudesta on saatavissa asetusta koskevasta muistiosta, [Asetuksen 358/2014 muistio](#).

Tekesin rahoitusehdoissa on lisäksi mainittu eräitä kustannuseriä, jotka eivät ole hyväksyttäviä välittöminä eivätkä välillisinä kustannuksina missään tutkimusprojekteissa. Näitä ovat

- vastikkeettomat menot kuten apurahat, lahjoitukset ja palkinnot.
- taloudelliseen toimintaan liittyvät kustannukset, kuten edustuskulut sekä mainos- ja markkinointikustannukset.

Tutkimusrahoituksen ehdot on saatavissa Tekesin verkkosivuilta.

[Julkisen tutkimuksen rahoituksen yleiset ehdot](#)

[Rakennerahastorahoituksen yleiset ehdot \(tutkimus\)](#)

3. Kustannuskertomien osoittaminen Tekesille

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut

Opetus- ja kulttuuriministeriö päivittää syksyllä 2015 yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen taloushallinnon koodistoja. Tässä yhteydessä ministeriö antaa tarkempia ohjeita myös kustannuskertomien laskentaperusteisiin, perusteiden tilintarkastukseen ja kertomien vahvistamiseen liittyen. Ministeriö tekee tämän työn yhteistyössä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa.

6.7.2015

DM 1465614

Tekes sopii ammattikorkeakoulujen kanssa vielä erikseen, miten kustannuskertoimien hyväksyminen alkuvuoden 2016 ensimmäisessä maksatuksessa toteutetaan, jos päivitetyn taloushallinnon koodiston mukaisia kustannuskertoimia ei vielä ole käytettävissä.

Valtion tutkimuslaitokset

Tekesillä on tarkoitus käydä alkusyksyllä 2015 kaikkien Tekesin tutkimusrahoitusta saaneiden tutkimuslaitosten ja tarvittaessa Valtiokonttorin kanssa läpi kustannuskertoimien laskentaan ja esittämiseen liittyvät yksityiskohdat.

Jos edellä esitettyjen tukikelvottomien kustannusten selvittämiseen kirjanpidosta liittyy ongelmia, pyydämme lähettämään kommentteja ja mahdollisia ratkaisuehdotuksia sähköpostitse osoitteeseen Sari Kakkola, sari.kakkola(at)tekes.fi ja Marita Virtanen, marita.virtanen(at)tekes.fi. Sari Kakkola on tavoitettavissa 3.8.2015 lukien ja Marita Virtanen 6.-10.7 sekä 17.8. lukien.